

KVARTETKRYDS

Af Niels Brunse

Vejledning: Find fire ord på fire bogstaver, der passer til stikordene ved siden af skemaet (som står i vilkårlig rækkefølge). Sæt ordene ind i skemaet, sådan at de fire ord kan læses både vandret og lodret (løsning side 13).

	Y		

- Blomst, som i stiliseret form kaldes »fransk lilje«
- Ildfuldt præfiks til f.eks. »-teknik« eller »-man«
- Del af Notre Dame, som nu mangler
- Tilnavn til Notre Dames runde glasmosaikvinduer

- Kørselstjeneste eller pirattaxi
- Noget, som april har været fattig på
- Overnational valuta
- Maskulint svin

ILLUSTRATION: LARS VEGAS

Klimaet mellem to vrede mænd

Kommentar. Efter 500 års stolt ensomhed er litteraturen igen blevet et fællesskab.

Tidens skjaldedekunst

AF ASKER HEDEGAARD BOYE

I weekenden kom jeg for sent til en piratoplæsning i et kollektiv på Frederiksbjerg i Aarhus. Da jeg langt om længe havde fået bugseret mit invalide venstreknæ op til hoveddøren, blev jeg mødt af en kraftig klapsalve. Ikke til min ære, men fordi den sidste af aftens fire digtere netop havde læst sit sidste ord.

Og der stod jeg så, i det vinklede køkken omgivet af en snes mørkkledte unge, der hilste høfligt. Lettere akavet hev jeg en dyr sherry op fra inderlommen og fægtede med den i håbet om, at nogen ville smage. En ublu bestikkelse, der skulle slette mindet om min sildige indtrængen.

Min gode ven, der er digter og skrivelejer, og som har lagt øre til hundreder af unge digterspirer, var begejstret. Det havde været godt, ja fremragende. Den unge kvartet kunne noget, og stemningen havde været fortættet på en givende, terapeutisk facon.

Det sidste var min tolkning. For de så alle så opløftede og dog tænksomme ud. Mens jeg havde svedt mig gennem byen, var de blevet klogere. Men sagens kerne var forsvundet. Det talte ord var borte og kunne ikke genskabes.

Det mundtlige ord med dets intonation,

pauser og flakkende blik kan ikke fastholdes, end ikke i mobiltelefonens optagelse. Medieringen fortynder den oprindelige grundstemning. »Man skulle nok have været der,« som vi sagde i min aarhusianske barndom.

Siden Gutenberg har den mundtlige litteratur tabt terræn til skriften, men i disse år vokser dens popularitet og status.

MED betegnelsen *mundtlig litteratur* refererer vi oftest til forne tider eller eksotiske lokaliteter. Vi kender den mundtlige folkedigtning fra middelalderens eventyr, sagn og viser, og vi kender den måske også fra de vestafrikanske grioter, der bærer den mundtlige fortælling videre gennem generationer.

I begge tilfælde er der tale om en demokratisering af litteraturen. Selv det lille barn eller analfaberen kan tage del i den mundtligt overleverede historiefortælling.

Ved første øjekast var arrangementet på Frederiksbjerg noget andet: En ambitiøs avantgarde af små Michael Strunger. Men bekræftelsen af det litterære fællesskab, findes også mange andre, mindre esoteriske steder.

Der er efterhånden ikke den større by, som ikke har sit eget velbesøgte litteraturarrangement:

Krimi i Herning, fantasy i Esbjerg, *Ordkraft* i Aalborg, *LiteratureXchange*, *BogGods* og *Vild med Ord* i Aarhus, *Ordet er løs* i Hillerød, faglitterære festivaler i Lyngby-Taarbæk og Gladsaxe, *Louisiana Literature*,

nOrd i Helsingør, verdenslitteratur på Møn, horror på Frederiksbjerg og en række arrangementer for de små, de smalle, de spansk-talende og børnene i København. Og så naturligvis enorme Bogforum i Bella Center til november.

På messerne og festivalerne kan man opleve litteraturen live som samtale, oplæsning, Q&A og de populære signeringsseancer. Forfatteren som feteret stjerne.

Men tidens mundtlige litteratur (formidling) antager også mere afdæmpede former. Vi indtager eksempelvis lydbøger som aldrig før. Både bibliotekernes e- og lydbogstjeneste eReolen og markedets største kommercielle aktør, svenskejede Mofibo, melder om støt stigende interesse.

Her er ordene og den indtalte højtlesning i sagens natur uforanderlige, men i lighed med oplæsningsaftenen, litteraturfestivalen og bogmessen forsyner vi os ikke med øjnene, men med ørerne. Vi lytter til litteraturen i stedet for at læse den.

FOR er litteraturen efter 500 års stolt ensomhed igen ved at udvikle sig til et egentligt fællesskab? Overalt i landet mødes titusinder af kvinder og mænd (mest kvinder) med venner og kolleger i læseklubber, hvor månedens udvalgte værk af Elsebeth Egholm eller Fjodor Dostojevskij perspektiveres.

Også den performative litteratur har kronede dage. På teatrene bliver tekster af generationstegnende forfattere som Caspar

Eric, Peder Frederik Jensen og Peter-Clement Woetmann således til tale og krop. Tove Ditlevsens forfatterskab fik en revival efter flere succesfulde dramatiseringer af hendes ord og levned, og til september transformeres Suzanne Brøgers essays til en performance på Teater Republique.

Den dansksprogede pop- og rapmusik indeholder ikke så sjældent litterær kvalitet, og også 00er-trenden poetry slam findes stadig i stædige lommer rundt om i landet. Men det rene udtryk for tidens forkærlighed for oratur er den radiodramatik, som det ambitiøse foretagende AKT1 har produceret siden 2014.

Her har uprøvede som garvede forfattere leveret nyskrevne hørespil, som i små bundter er blevet opført live af professionelle skuespillere i ét take foran et publikum og derpå lagret digitalt til evig afspilning på iTunes, Soundcloud og AKT1's hjemmeside.

Blandt de debuterende dramatikere, der har skabt næsten 100 hørespil fordelt på 25 events, er fine navne som Ursula Andkjær Olsen, Olga Ravn, Hallgrímur Helgason og Weekendavisens egen Klaus Lynggaard.

Tirsdag inviterede AKT1 alle interesserede til buffet og liveoptagelse af de to seneste frembringelser, *Gravøl* og *Medea-monologer*, på Royal Cuisine på Østerbro. Blandt de medvirkende spillere var Nicolaj Kopernikus, Ulla Henningsen og Rasmus Botoft.

Det kunne vitterligt se ud, som om litteraturen er blevet social.